

banemateriellet. Dette er jo en ganske uhyre Mundfuld, en kolossal Udgift i Forhold til, hvad der ellers plejer at udgives paa § 27, langt mere, end hvad der gennem en Række af Aar har været anvendt. Hvis det er nødvendigt, saa er der vel imidlertid ikke noget at sige til det; i alt Fald er denne Anvendelse af Pengene maaske bedre end mangen en anden Anvendelse. Men jeg vil ganske vist i Anledning heraf slutte mig til Udtalelser, navnlig fra det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) om, at det nu dog maaske bliver nødvendigt at gøre Alvor af at foretage en Ompostering af disse Udgifter, der opføres paa § 27. Skønt det undrer mig, synes det virkelig, at der er dem, som lade sig vildlede ved, at der vedblivende figurerer et større Udbytte af Statsbanerne, end de i Virkeligheden give. Efter et løseligt Skøn vil jeg antage, at af de Udgifter, som ere forlangte paa § 27, maatte mindst et Par Millioner være at overføre og lægge Driften til Last. Det kalkulerede Udbytte vilde da ikke være 4 Mill., men kun det halve, og den forventede Forrentning af Kapitalen vilde være ikke 2 pCt., men kun 1 pCt. — Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds — hvis Betragtning af vore finansielle Forhold i øvrigt saa ofte falder sammen med min — tror jeg dog ser noget for mørkt paa Resultatet af de sidste Aars Statshusholdning; det forekommer mig alligevel at være noget gunstigere, end han opgør det til. Det er ganske vist, at i de 3 Aar fra 1894 til 1897 er Kassebeholdningen kun stegen med 10 Mill., nemlig fra 16 Mill., som er det laveste Punkt, hvortil den var sunken, til 26 Mill. Kr.; og det er ligeledes sandt, at samtidig hermed er Statsgælden bleven forøget fra 182 til 196½ Mill. Kr. Men det maa jo tillige erindres, at samtidig er der til offentlige Arbejder udgivet 25 Mill. Kr. i disse Aar. Nu kan man ganske vist sige, og det giver jeg Ret i, at man ingenlunde kan gaa ud fra, at der f. Eks. skulde være Valuta for Halydelen af disse Penge, men nogen Værdi er der dog; og i alt Fald tør det vel menes, at de 13½ Mill. Kr., som af det nævnte Beløb ere givne ud til ny Jærnbaneanlæg, ere givne ud til Foranstaltninger, som indeholde nogen Mulighed for at kunne afkaste en økonomisk Nytte. Tillige er der af det Statslaan, vi sidst optog, jo ogsaa anvendt et Beløb til Udlaan til Kommunerne; hvor meget denne Sum andrager, har jeg dog ikke været i Stand til af Statsregnskabet at faa oplyst.

Lige som andre Talere har jeg maattet dvæle en Del ved Jærnbanevæsenet, naar der er Tale om vore Finanser. Dette er uundgaaeligt som Følge af den dominerende Stilling, som Jærnbannerne mere og mere komme til at indtage i vor hele Statshusholdning. Men naar jeg taler om Jærnbannerne, kan jeg ikke undlade at berøre den Begivenhed, som i Sommer vakte saa stor Bestyrtelse og satte Sindene i saa stærkt Oprør. En Katastrofe af et saa frygteligt Omfang vilde vække den største Opsigt og Deltagelse overalt; men for os maatte den komme saa meget mere overvældende, som vi her i Landet overhovedet ere ukendte med store Ulykker. Vore Naturforhold ere saa fredelige som maaske knap i nogen anden Krog af Verden; vi kende hverken til Jordskælv eller til Orkaner eller Bjærgskred eller rivende Oversvømmelser; vi have ingen Grubedrift, hvor der med et Slag kan omkomme mangfoldige Mennesker; endog de Farvande, hvori vi til daglig færdes, ere usædvanlig rolige og farefri. Og ligeledes har Driften af vore Jærnbaner i de 50 Aar, hvori vi have haft dem — og det er nu netop 50 Aar siden, at vor første Jærnbane blev aabnet — været i sjælden Grad forskaanet for Ulykker. Man var ligesom kommen til at tro, at slige store Katastrofer, som Udlandet kender, ikke kunde ramme os. Og dog maatte man kunne sige sig selv, at efterhaanden som Trafikken tiltog i Intensitet, efterhaanden som Passagerernes Antal, Togenes Hyppighed og Hurtighed forøgedes, maatte Faren og Sandsynligheden for, at der kunde indtræde en stor Ulykke, blive den samme hos os som i andre Lande. Da saa denne Ulykke af et uventet frygteligt Omfang indtraadte, var det i den første Ophidselse, som om Publikum fuldstændig tabte Sindsligevægten. Man rettede de heftigste Bebrejdelser og Angreb mod Jærnbanernes hele Ledelse, man fandt ingen Grænse for dens Slethed og Uduelighed. Jeg tror imidlertid, at Sindene nu ere komne saa meget til Ro, at man med noget større Koldblodighed og derfor ogsaa med større Udbytte kan undersøge, hvad berettiget der maatte være i de Bebrejdelser og Anklager, som ere bleve rettede mod Jærnbaneledelsen. Det er givet, at ved Ulykestilfælde, som ikke direkte kunne henføres til en uafvendelig Naturbegivenhed, vil der næsten altid kunne paavises Fejl i større eller mindre Omfang, begaaede af denne eller hin, af en eller af flere. Men hvad det er af større Betydning at vide, er, om disse Fejl med Føje kunne føres tilbage til mere al-